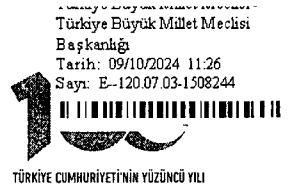

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-13139292

Konu : Soru Önergesi (7/12823-7/14482)

7/12823 GK 11

7/14482

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 11.06.2024 tarihli ve 1442326 sayılı yazınız.
b) 05.08.2024 tarihli ve 1469314 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/12823 ve 7/14482 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/12823-7/14482 Cevap Metni (2 Sayfa)

**İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye Ait 7/12823 ve 7/14482 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergelerine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir. Bu kapsamda, çeşitli politikalar belirlemekte ve uygulamaktadır.

Engelli kamu personel alımları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarına ve taleplerine göre belirlenmektedir. İlgili mevzuat uyarınca kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için engelli memur alımı yapacakları münhal kadrolarını; ilgili yılın Ekim ayı sonuna kadar Bakanlığımıza iletmekte olup, işe alınacak engellilerin sayıları ve nitelikleri talep bildirme tarihinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile tekrar görüşülerek belirlenmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda engellilerin memur olarak işe alınmaları 53. madde ile düzenlenmiştir. İlgili madde uyarınca, kamu kurum ve kuruluşları bu kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun toplam dolu kadro (taşra teşkilatı dâhil) sayısı dikkate alınmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarında mevzuata göre çalıştırılması gereken engelli memur kadro sayısı 77.549 olup kamuda memur olarak çalışan engelli birey sayısı 68.396'dır.

4857 sayılı İş Kanunu uyarınca 50 ve üzeri işçi çalıştıran kamu işyerlerine %4, özel sektör işyerlerine ise %3 oranında engelli istihdam etme yükümlülüğü getirilmiştir.

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda "herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi" olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal güvence altına alınmıştır.

07.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar ve açık alanların erişilebilir hale getirilmesi zorunlu tutulmuştur. Anılan Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı; umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ve genel bütçeye gelir kaydedilen idari para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir. Komisyonlar denetimlerini 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarına göre yürütmektedir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği'nin 13 üncü maddesi kapsamında Bakanlığımız tarafından her yıl, yıllık plan yayımlanmaktadır. Bu plan ile komisyonların denetim önceliklerinin belirlendiği bina, açık alan ve toplu taşıma araçları listesi oluşturulmaktadır. Komisyonlar yıllık denetleyecekleri bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarını bu plan kapsamında hazırladıkları Programa göre belirlemektedir. Denetimlerde, 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Hakkında Genelge ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları kullanılmaktadır. Buna göre Formlarda yer alan "*" ibareli soruların tümüne "Evet"

cevabı verilmesi durumunda komisyonlarca bina, açık alan ve toplu taşıma aracı için “Erişilebilirlik Belgesi” düzenlenmektedir.

Öte yandan, Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat 3194 sayılı İmar Kanunu’nun uygulama yönetmeliği “Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği”dir. Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 01.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında, yeni binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturulmuş; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği’ne eklenmiştir.

Erişilebilirlik alanında uygulamalara hız verilmesi, bu alanda fiziksel, dijital ve zihinsel dönüşümün sağlanması ve erişilebilirlik kültürünün oluşturulması için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından “2020 Erişilebilirlik Yılı” ilan edilmiştir.

2020 Erişilebilirlik Yılı kapsamında erişilebilirlik konusunda çalışmalar yapan kamu veya özel kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerin; engelli bireylerin sosyal ve ekonomik hayata katılımına ve kamu hizmetlerinden yararlanmalarına katkı sağlayan proje, uygulama ve hizmetlerini kamuoyuna duyurmak; erişilebilirlik alanında çalışmaların artırılmasını teşvik etmek amacıyla 9 kategoride “Erişilebilirlik Ödülleri” verilmiştir.

Ayrıca, binaların erişilebilir hale getirilebilmesi için yapılması gerekenlerin rapor olarak temin edilmesini sağlayacak ve erişilebilirlik belgesi alınmasını teşvik edecek bir formül olan Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) kullanıma açılmıştır.

Mimar ve mühendislerin tasarımın ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayımlanmıştır.

Ulusal standartları temel alan ve mevzuattaki son düzenlemeleri de içeren Erişilebilirlik Kılavuzu kapsamında kurgulanan, adım adım yapılması gerekenleri görsel olarak açıklayan ve erişilebilir mekânların simülasyonu niteliğinde bir “Erişilebilirlik Animasyonu” hazırlanmıştır. Erişilebilirlik ile ilgili bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2011 yılından bu yana 26.500’den fazla yönetici ve teknik personele eğitim verilmiştir.

Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik uygulamalarının yaygınlaştırılması için bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2021 yılından bu yana farklı temalarla düzenlenen “Erişilebilirlik Atölyeleri”nin belediyelerin erişilebilirlik standartlarını uygulamasını sağlamak amacıyla “Erişilebilirlik Atölyeleri” “Kaldırımlar”, “Yaya Geçitleri”, “Duraklar” “Kent Parkları” ve “Halka Açık Tuvaletler” başlıklarıyla düzenlenen 71 atölyeye mimar, mühendis, tekniker ve yönetici katılım sağlamıştır. İnternet sayfalarının erişilebilir olarak tasarlanması ve erişilebilir hale getirilmesi amacıyla düzenlenen “Erişilebilirlik Atölyeleri: Web İçeriği Erişilebilirlik Eğitimi” başlıklı 17 atölye çalışması yapılmıştır. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sosyal medya platformlarında erişilebilir bilgi paylaşımlarının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla düzenlenen “Erişilebilirlik Atölyeleri: Sosyal Medyanın Erişilebilirliği Eğitimi” başlıklı 6 atölye çalışmasına basın birimi yönetici ve çalışanları katılım sağlamıştır.